

สรุปการเรียนรู้ LDD-e-training
เรื่อง การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน รุ่นที่ ๒/๒๕๖๕

ชื่อ : นายยุทธนา หนูเกลี้ยง
ตำแหน่ง : เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
สังกัด : สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑
หัวข้อการพัฒนาความรู้ : การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน รุ่นที่ ๒/๒๕๖๕
ระยะเวลา : รอบที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้และพัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่
๒. เพื่อนำผลวิเคราะห์และแปลผลมาใช้ในการพัฒนาที่ดิน
๓. เพื่อนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้งานพัฒนาที่ดิน
๔. เพื่อปรับปรุงดินได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด

ความสำคัญของข้อมูลผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน

๑. ใช้เป็นข้อมูลในการสำรวจและการจำแนกดิน
๒. ใช้เป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพดิน
๓. ใช้ในการวางแผนในการใช้ที่ดิน
๔. ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงบำรุงดิน
๕. ใช้เป็นข้อมูลในงานอนุรักษ์ดินและน้ำ
๖. ใช้ในงานวิจัย

ผู้รับบริการวิเคราะห์ดิน

๑. เกษตรกร
๒. หมอดินอาสา
๓. นักวิชาการ
๔. สถาบันการศึกษา
๕. หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

การวิเคราะห์ดิน

๑. วิเคราะห์ห้องปฏิบัติการ
๒. หน่วยวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่
๓. ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม
๔. ข้อมูลผลวิเคราะห์ดินที่เคยมีผู้บันทึกไว้แล้ว

ขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่ต้องการความแม่นยำ ความเร่งด่วน และงบประมาณ

ความสำคัญของดิน

๑. ดินเป็นแหล่งผลิตปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค
๒. ดินเป็นตัวกลางให้รากพืชเกาะยึด และให้ธาตุอาหารแก่พืชเพื่อการเจริญเติบโต
๓. ดินเป็นแหล่งผลิตและดูดซับแก๊สต่างๆ
๔. ดินเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของพืช สัตว์ และจุลินทรีย์

๕. ดินเป็นเสมือนเครื่องกรองที่มีชีวิต
๖. ดินเป็นแหล่งกักเก็บน้ำและความร้อน

องค์ประกอบของดิน

๑. แร่ธาตุ(อินทรีย์วัตถุ) ๔๕ เปอร์เซ็นต์
๒. ซากพืช/ซากสัตว์ที่ย่อยสลายแล้ว(อินทรีย์วัตถุ) ๕ เปอร์เซ็นต์
๓. น้ำ ๒๕ เปอร์เซ็นต์
๔. อากาศ ๒๕ เปอร์เซ็นต์

ลักษณะดินที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช

๑. ดินต้องมีลักษณะร่วนซุย ไม่อัดตัวแน่น
๒. มีธาตุอาหารต่างๆอย่างพอเพียง
๓. มีน้ำเพียงพอ และสามารถดูดซับน้ำได้
๔. มีอากาศเพียงพอ
๕. สามารถต้านทาน หรือชะลอการเปลี่ยนแปลงสมบัติของดิน เช่น pH , EC

ขั้นตอน/กระบวนการวิเคราะห์ดิน

การเก็บตัวอย่างดิน - นำส่งตัวอย่างดิน - หน่วยงานบริการวิเคราะห์ดิน - การเตรียมตัวอย่างดิน - ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน/การรายงานผล/การแปลผล/คำแนะนำการจัดการดิน - นำส่งไปรายงานผลให้แก่ผู้รับบริการ

คุณสมบัติของดิน

คุณสมบัติทางเคมี เป็นคุณสมบัติภายในของดินที่เราไม่สามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้โดยตรง เกี่ยวข้องกับการดูดซับและแลกเปลี่ยนแร่ธาตุต่างๆ ระหว่างดินกับสภาพแวดล้อม เกี่ยวข้องกับปฏิกิริยาต่างๆ ทางเคมีของดิน

สมบัติทางเคมีของดินที่ต้องวิเคราะห์

๑. ความเป็นกรด - ด่าง ของดิน
๒. ความต้องการปูนของดิน
๓. ความเค็มของดิน
๔. อินทรีย์วัตถุในดิน
๕. ธาตุอาหารพืช
๖. ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน

คุณสมบัติทางกายภาพ เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสถานะ และการเคลื่อนย้ายของสสาร การไหลของน้ำ สารละลาย และของเหลว หรือการเปลี่ยนแปลงของพลังงานในดิน

สมบัติทางกายภาพของดินที่ต้องวิเคราะห์

๑. เนื้อดิน
๒. โครงสร้างดิน
๓. ความชื้นในดิน
๔. สีดิน
๕. ความแน่นทึบของดิน
๖. ความเป็นประโยชน์ของน้ำในดิน
๗. สภาพการนำน้ำของดิน

ผลวิเคราะห์ดินบ่งบอกถึงลักษณะดิน ดังนี้

๑. บอกถึงศักยภาพและกำลังการผลิตของดิน
๒. ปริมาณธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชมีอยู่ในดินปริมาณเท่าไร
๓. ปริมาณธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชที่วิเคราะห์ได้จัดอยู่ในระดับ ต่ำ ปานกลาง (เพียงพอ) หรือสูง
๔. บ่งชี้ถึงความผิดปกติของดิน เช่น เป็นกรดจัด ด่างจัด ปัญหาความเค็มในดิน ขาดธาตุอาหารบางตัวหรือบางธาตุสูงผิดปกติ
๕. เป็นข้อมูลพื้นฐานหรือแนวทางการใส่ปุ๋ย ว่า ควรใส่ปริมาณมากน้อยเพียงใด ในแต่ละชนิดพืช

การนำผลวิเคราะห์ดินไปใช้ประโยชน์

๑. การวางแผนการเพาะปลูกพืช
๒. การเลือกชนิดและพันธุ์พืช
๓. ใช้ปุ๋ยถูกสูตร ถูกอัตรา (ปริมาณ) ถูกที่ (บริเวณที่ใส่) และถูกเวลา
๔. การปรับปรุงดินอื่นๆ ร่วมด้วย

แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

๑. การวางแผนการจัดการดินเฉพาะพื้นที่
๒. ตระหนักและให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ดิน
๓. มีการจัดการธาตุอาหารอย่างเป็นระบบเหมาะสมกับชนิดพืช
๔. กำหนดเป้าหมายเพิ่มผลผลิตและความอุดมสมบูรณ์ของดิน
๕. นำเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องมาใช้ตามศักยภาพของตน

นายยุทธนา หนูเกลี้ยง

เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

วันที่ ๑๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๕

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

นายยุทธนา หนูเกลี้ยง

ได้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
(LDD e-Training)

หลักสูตร การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน

รุ่นที่ ๒/๒๕๖๕ : พฤษภาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๕

(นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ)
รองอธิบดีด้านบริหาร